

KANAL İSTANBUL PROJESİ'YLE ORTAYA ÇIKACAK
EK GAZ EMİSYONLARI VE
İLAVE NÜFUSUN İHTİYAÇ DUYACAĞI
EK ALTYAPI MALİYETLERİ

MAK. MÜH. GÜVEN OTMAN

Giriş

Kanal İstanbul Projesi, uzmanların değindiği gibi gerçekleşmesi durumunda kent için sosyal, ekonomik ve çevreyle ilgili olumsuzlukları beraberinde getirecek, doğal yaşamı sona erdirecek, su havzalarını ortadan kaldıracak, kenti susuz bırakacaktır. Yani, zaten hâlihazırda kaynakları yetersiz olan ve deprem riski altında olan kente yeni olumsuzluklar yükleyecektir. Ayrıca, Kanal İstanbul civarında kurulması plânlanan 1.200.000 nüfuslu bir kent, **getirimcilerden** başka kimsenin işine yaramayacak, kaynak yetersizliği ile boğuşan kentin kaynaklarını tamamen yok edecektir. Yapılması plânlanan söz konusu uydukent, kent içi kamu ulaşımına bindireceği ilave yüklerle salınan emisyon miktarını arttıracak, bu da aşırı çevre kirliliğine ve sağlık sorunlarına neden olacaktır.

İETT otobüs sisteminde hâlihazırda 735.263 yolcu taşınırken, bu sayı Kanal bölgesindeki ek yerleşimler nedeniyle 55.145 artacaktır. Bu amaçla ek olarak, 76 ortalama 120 kapasiteli otobüse gereksinim duyulacaktır. Son durumda İstanbul genelinde taşınacak yolcu sayısı 882.551'e ulaşacaktır¹. Bu durumda, İETT otobüsleri kaynaklı emisyon miktarlarının aşağıdaki tabloda görüldüğü hale gelmesi beklenmektedir.

Emisyon türü	Güncel ton/yıl	Kanal nedeni ile ek emisyon ton/yıl	Toplam emisyon ton/yıl
Karbon dioksit	21.782,00	1.631,40	23.384,00
Karbonmonoksit	135,09	10,13	143,72
Azot oksit	34,36	2,58	37,00
Kükürt dioksit	4,12	0,31	4,40
Parçacık ve tozlar	5,00	0,39	5,39
Uçucu organik bileşenler	16,00	1,20	17,70
Mono metan organik uçucu bileşenler	15,00	1,15	16,60
Metanol	5,68	0,43	6,10

Not: otomobil genelde mazotla tahrik edildiği için emisyon katsayısı 1,3 alındı

Kent içinde her gün 12.145 adet minibüsle 1.499.316 yolcu taşınmaktadır. Ancak Kanal İstanbul çevresinde kurulacak ek yerleşimlerle artacak nüfusla birlikte ek minibüs adedi 911 artarak 13.056'ya erişecektir. Ayrıca minibüsle taşınan yolcu sayısı da

¹ Bkz. EK-16

1.611.765'e erişecektir². Bu durumda minibüs kaynaklı araç emisyonunun aşağıdaki tabloda gösterildiği hali alması beklenecektir.

Emisyon türü	Güncel ton/yıl	Ek emisyon ton/yıl	Toplam ton/yıl
Karbon di oksit	203654	16292	219948
Karbon mono oksit	1267	101	1368
Azot oksit	320	26	316
Kükürt di oksit	39	3	42
Parçacık ve tozlar	47	4	51
Uçucu organik bileşenler	154	12	166
Mono metan uçucu organik bileşenler	145	12	156
Metan ol	54	4	58

Not: minibüsler mazotla tahrik edildiği, ancak güçleri düşük olduğu için emisyon kat sayısı 1,075 alındı

Özel Halk Otobüsleriyle taşınan yolcu sayısı mevcut durumda 1.465.690 adet/gün olup bunun için olası senaryoda 2.425 otobüse ihtiyaç vardır. Kanal bölgesindeki ek yerleşimlerden kaynaklanan ilave nüfustan dolayı 109.927 adet/gün yolcuyu taşımak için 100 kapasite ile ek 192 otobüse gerek olacaktır. Bu durumda ihtiyaç duyulacak otobüs adedi 2.667'ye ulaşacaktır³.

Emisyon türü	Güncel ton/yıl	Kanal bölgesinde ek emisyon ton/yıl	Toplam emisyon ton/yıl
Karbon dioksit	53.301,00	3.998,00	57.210,00
Karbonmonoksit	531,00	25,00	556,00
Azot oksit	84,00	6,00	91,00
Kükürt dioksit	10,00	7,59	17,59
Parçacık ve tozlar	12,48	0,54	12,00
Uçucu organik bileşenler	40,33	3,03	43,35
Mono metan uçucu bileşenler	37,53	2,84	40,67
Metanol	13,92	1,04	14,96

Not: özel halk otobüsleri dizel motorlu olduklarından emisyon katsayısı 1,3 kabul edildi

Yeni Yerleşimler için İhtiyaç Duyulacak İlave Taşıma Araçlarının Yaratacağı Ek Emisyonlar

Güncel olarak günde 744.704 yolcu taşımakta, bu amaçla olası 1.114 otobüs işletmede olması gerekirken, Kanal İstanbul güzergâhındaki ek yerleşmelerle oluşacak ilave yolcu sayısı 55.853 olacaktır. Bunun için ise 110 kapasiteli 84 ek otobüse ihtiyaç

² Bkz. EK-16

³ Bkz. EK-10

duyulacağı anlaşılmaktadır. Bu durumda bir günde taşınacak yolcu sayısı 800.557'ye erişecek ve toplamda 1.198 otobüse ihtiyaç duyulacaktır. Bu araçlara ait emisyon miktarları incelendiğinde⁴ aşağıdaki tablodaki sayılarla karşılaşılmaktadır.

Emisyon türü	Güncel ton/yıl	Ek emisyon ton/yıl	Toplam emisyon ton/yıl
Karbon dioksit	24527,00	1839,00	26366,00
Karbonmonoksit	152,00	11,00	163,00
Azot oksit	39,00	3,00	42,00
Kükürt dioksit	5,00	0,35	5,35
Parçacıklar ve tozlar	6,00	0,43	6,43
Uçucu organik bileşenler	19,00	1,00	20,00
Mono metan uçucu organik bileşenler	17,00	1,00	18,00
Metanol	6,00	0,50	6,50

Otobüs AŞ'nin otobüsleri dizel motorlu olduklarından emisyon katsayısı 1,3 kabul edildi

Kanal İstanbul çevresindeki ilave yerleşimler nedeni ile otomobil sayısında da ortaya çıkacak olası artış incelendiğinde de benzer bir artış tablosu ile karşılaşılmaktadır. Güncel verilere göre bir günde otomobille taşınan yolcu sayısı 1.996.499'tur. Bu amaçla 101.872 aracın sürekli olarak trafikte olması gerekmektedir. Kanal İstanbul çevresindeki yerleşimlerle gelecek ek nüfusla birlikte trafiğe katılacak ilave araç sayısının 7.637 olacağı beklenmektedir. Son durumda toplam yolcu sayısının 2.146.736'ya, toplam araç sayısının ise 109.457'ye erişeceği beklenmektedir⁵. İstanbul genelinde otomobille yapılan ulaşımlardan kaynaklanan emisyon değerleri ise aşağıdaki gibi olacaktır⁶.

Emisyon türü	Güncel (ton/yıl)	Kanal nedeni ile ek emisyon (ton/yıl)	Toplam emisyon (ton/yıl)
Karbon dioksit	287.194	21.540	308.733
Karbon monoksit	1.784	134	1.917
Azot oksit	454	34	488
Kükürt dioksit	55	4	59
Parçacık ve tozlar	67	5	72
Uçucu organik madde bileşenleri	217	15	232
Mono metan uçucu madde birleşimleri	204	15	219
Metanol	75	6	81

Not: otomobiller genelde benzin motorlu olduklarından emisyon kat sayısı 0,8 kabul edildi.

⁴ Bkz. EK-16

⁵ Bkz. EK-16

⁶ Bkz. EK-8

Öğrenci ya da çalışan sınıfı taşıyan servis araçlarından her gün 2.550.011 kişi yararlanmaktadır. Bu amaçla İstanbul trafiğinde her gün olası 7.780 servis aracı trafikedir. Kanal İstanbul çevresindeki ilave yerleşimler nedeni ile servis araçlarıyla taşınacak ilave kişi sayısının 191.251 olması ve bu amaçla ortalama 50 kapasiteli 584 ek servis aracının trafiğe katılması beklenmektedir. Son durumda servis araçlarıyla taşınacak kişi sayısının toplamda 2.741.261 'e erişeceği, bu amaçla kent genelinde toplam 8.364 servis aracına ihtiyaç duyulacağı anlaşılmaktadır. Bu durumda, servis araçlarından kaynaklanan yıllık emisyon ve yıllık ek emisyon miktarları ise aşağıdaki tabloda görüldüğü gibi olacaktır⁷.

Emisyon türü	Güncel (ton/yıl)	Kanal nedeni ile ek emisyon (ton/yıl)	Toplam (ton/yıl)
Karbon dioksit	174.928	31.119	188.046
Karbonmonoksit	1.086	84	1.168
Azot oksit	276	21	297
Kükürt di oksit	33	3	36
Parçacık ve tozlar	41	3	44
Uçucu organik uçucu madde bileşenleri	132	10	142
Mono metan uçucu organik madde bileşenleri	124	9	133
Metanol	46	3	49

Servis araçları genelde dizelli ve büyük araçlar olduklarından emisyon hesaplarında kat sayı 1,3 kabul edilmiştir

Kanal İstanbul Proje alanına kurulacak yeni yerleşim yerinde oluşacak ilave kent içi araçlarının emisyonları dolayısıyla, İstanbul'da zaten aşırı miktarlara erişen emisyon miktarları daha da artacaktır. Akciğer kanserinin de başlıca nedenlerinden biri olan azot oksit miktarları kullanılan araç cinsine göre son durumda aşağıdaki tablodan izlenebilir.

	Güncel	Kanal Bölgesi	Toplam
İETT	34,0	2,6	36,6
Minibüs	310,0	24,0	334,0
Özel Halk Otobüsü	84,0	6,0	90,0
Otobüs A.Ş.	39,0	3,0	42,0
Otomobil	454,0	34,0	488,0
Servis	276,0	21,0	297,0
Toplam	1.197,0	90,6	1.287,6

⁷ Bkz. EK-12

Görüldüğü üzere Kanal İstanbul çevresindeki ilave yerleşimlerin de etkisiyle, tehlikeli azot oksit emisyon miktarları, yıllık bazda 90,6 ton olmak üzere kent genelinde 1.287,6 ton'a erişecektir.

Kanal İstanbul Projesi inşaatları sırasında çalışacak kamyonlardan ve iş makinalarından kaynaklanan emisyon insan sağlığını tehdit edici bir başka unsur olarak karşımıza çıkmaktadır. Azot oksit emisyonundan doğan sağlık sorunları için ihmali olduğu anlaşılan yetkililer çoğu ülkede bilinçli taksirle insan hayatına kastetmek suçundan yargı önünde hesap vermektedir. İnsan hayatına zararı bu kadar açık olan bir kirleticinin, kentimizde Kanal İstanbul Projesi ve onu izleyen yerleşim alanları ile ortaya çıkaracağı zararın boyutları iyi değerlendirilmelidir.

Yeni Yerleşimler için İhtiyaç Duyulacak İlave Altyapı Yatırımlarının Maliyetleri

Kamusal Taşıma için İhtiyaç Duyulacak İlave Yatırımların Maliyeti

Kanal İstanbul Projesi nedeniyle gereksinim duyulacak toplu taşıma araçları için ek yatırım bedelinin boyutları devasa olacaktır. Olası bir senaryo için yapılacak bir akıl yürütme yol gösterici olacaktır:

- Ortalama 120 kapasiteli İETT otobüsleri için %10 yedek parça ile 76 otobüs satın almak için ihtiyaç duyulan yatırım bedeli 166.890.895 TL'dir.
- 110 kişilik otobüs ve %10 yedek parça temini için ise 181.381.000 TL'ye gereksinim duyulmaktadır.
- 100 kişi kapasiteli 181 otobüs ve %10 yedek parça için 363.750.036 TL'lik bir yatırım gerekmektedir.

Toplamda söz konusu araç alımları için toplam olarak 730.260.000 TL'lik bir yatırım gerekeceği anlaşılmaktadır. Bu tutara finansman maliyetleri⁸ de eklendiğinde iyimser tahminler 1 milyar TL tutarında bir kamusal maliyetin ortaya çıkacağını göstermektedir.

---

⁸ Örneğin; 5 yıl vadeli ve 2 yıllık ödemesiz, yılda %6 faiz + %2 Libor faiz olmak üzere toplam %8 faizle, 6 aylık eşit taksitlerle toplam 920.127.600 TL'lik bir ödeme gerekeceği kolayca hesaplanabilir.

Görüldüğü üzere Kanal İstanbul'la, çok sayıda ilave kamu ve özel toplu taşıma aracı gereksiniminin ortaya çıkacak olması dolayısıyla, ulusal gelirin gereksiz harcanmasına ve dolayısıyla kamu zararına neden olacak bir yatırım planından söz edilmektedir.

Raylı Ulaşım ve Metrobüs Hatlarına Binecek İlave Yüklerin Maliyeti

Güzergâh	Günde yolcu adedi	Vagon kapasitesi	Vagon sayısı	Dizi adedi	Sefer aralığı
Haciosman metrosu	480.000	560	124	31	2'20"
Kadıköy-Tavşantepe metrosu	28.100	275	144	18	3'54"
Havaalanı LRT	400.000	575	106	18	4'19"
Kirazlı-Olimpiyat Stadı LRT	76.663	345	20	5	9'
Tramvay	326.500	400	400	57	2'27"
Metrobüs	872.000	180 (araç kapasitesi)	535 (araç adedi)	-	18"

Kanal İstanbul'dan Önce Metro-Metrobüs Seferlerine İlişkin Sayılar

Güzergâh	Günlük yolcu sayısı	Vagon kapasitesi	Vagon adedi	Dizi adedi	Sefer aralığı
Haciosman metrosu	516.000	560	133	33	2'10"
Kadıköy-Tavşantepe metrosu	303.021	275	155	19	3'20"
Havaalanı LRT	430.000	575	114	19	4'06"
Kirazlı-Olimpiyat Stadı LRT	82.413	345	21	5	8'22"
Tramvay	330.000	400	230	58	2'25"
Metrobüs	938.475	150 (araç kapasitesi)	576 (araç adedi)	-	17"

Kanal İstanbul'dan Sonra Metro-Metrobüs Seferlerine İlişkin Sayılar

Metrobüs hatlarına bakıldığında ise, mevcut haliyle bile ideal araç sayılarına erişilememiş olduğu gerçeği göz önünde bulundurularak, yeni yatırımlar yapılmadıkça büyük can ve mal kayıplarına neden olacak kazaların her an ortaya çıkabileceği gerçeği göz önünde bulundurulmalıdır

Bu başlıkta, hakkında kesin veriler olmadığı için, Marmaray ve sonradan işletmeye alınan diğer metro sistemleri inceleme dışı bırakılmıştır. Hesaplamalardan, yolcu sayılarının artacağı görülmektedir. Yolcu sayılarının düzgün bir seyirde artışı, sefer sıklıklarının artmasına, dolayısıyla seferler arası sürenin azalmasına neden olacak biçimde gerçekleşirse kaza riskinin artması kaçınılmaz olacaktır. Raylı taşıma sistemlerinde araca yatırım yapılırsa dahi altyapı yetersizliği sorunu her zaman gündemde olacaktır. Sistemin planlandığı taşıma kapasitesini aşması durumunda risk olasılığının artacağı sürekli değerlendirilmelidir.

Kanal İstanbul Projesi'nin hayata geçirilmesi ile gerekecek ilave raylı sistem araçları yatırımı için olası bir yatırım senaryosu şu şekilde tarif edilebilir:

- Yenikapı-Hacıosman metrosunda, bir günde taşınan yolcu sayısı 356.000, sefer aralığı 2'10" ve ek dizi sayısı ise 1 olacak şekilde bir düzenleme yapılması gerekecektir. Bunun için 33.785.567 TL'lik bir yatırım gerekeceği görülmektedir.
- Kadıköy-Tavşantepe metrosunda, bir günde taşınan yolcu sayısı 303.021, sefer aralığı 3'20" ve ek dizi sayısı ise 1 olacak şekilde bir düzenleme yapılması gerekecektir. Bunun için 34.188.032 TL'lik bir yatırım gerekeceği görülmektedir.
- Havaalanı LRT'de, bir günde taşınan yolcu sayısı 430.000, sefer aralığı 4'06" ve ek dizi sayısı ise 1 olacak şekilde bir düzenleme yapılması gerekecektir. Bunun için 49.197.861 TL'lik bir yatırım gerekeceği görülmektedir. Kirazlı-Olimpiyat Stadı için bir yatırım ön görülmeyecektir.
- Tramvay sisteminde bir günde taşınan yolcu sayısı 354.750, sefer aralığı 2' 29", ve ek dizi sayısı ise 5 olacak şekilde bir düzenleme yapılması gerekecektir. Bunun için 6.256.195 TL'lik bir yatırım gerekeceği görülmektedir.
- Metrobüs hattında bir günde taşınan yolcu sayısı 928.475, sefer aralığı 17', ve ek araç adedi ise 41 olacak şekilde bir düzenleme yapılması gerekecektir. Bunun için 14.574.681 TL'lik bir yatırım gerekeceği görülmektedir.

Son durumda, Kanal İstanbul çevresine inşa edilecek yerleşim yerlerinin etkisi ile ek raylı sistem araçları ve metrobüs için gerekecek yatırım maliyetinin 325.492.370 TL

olacağı gerekmektedir. Finansman maliyetleri de dâhil edildiğinde⁹ bu tutarın **410 milyon TL'yi aştığı** görülmektedir.

Yeni Yerleşimler için İhtiyaç Duyulacak Doğalgaz Altyapısı Maliyeti

Kanal İstanbul Proje alanına kurulacak yeni yerleşim yerleri için ihtiyaç duyulacak doğalgaz altyapısının tesisi için, çok büyük yatırım ve emek yoğun çalışma gerekecektir. Bu yeni yerleşim yerlerindeki altyapı ihtiyacı, 4 barlık dağıtım kapasitesi ile ilk aşamada 34.208 Nm³/saat olacaktır. Bu amaçla 4.387 Nm³ kapasite ile 4 bar/21 mbar indirici merkezi kullanılacaktır. Düğümlere kadar döşenecek poliüretan boru uzunlukları ve adetleri aşağıdaki tablodan görülebilir.

Saymaca PE boru çapı	Uzunluk (km)	Vana adetleri
161	2,199	11
100	4,09	13
107	0,141	2
60	0,666	1
90	37	81

Düğümlerden sonra boru çaplarına göre döşenecek boru uzunlukları ve adetleri aşağıdaki tablodan görülebilir.

Saymaca boru çapı	Uzunluk (km)	Vana adetleri
150	1	1
125	5	97
100	44,50	110
63	183	111

Kanal İstanbul Proje alanına kurulacak yeni yerleşim yerlerinde ihtiyaç duyulacak doğalgaz altyapısı için; çeşitli çaplarda poliüretan boru döşenmesi, olası dedantör merkezlerinin inşası, çeşitli çapta vanaların yerleştirilmesi ve 20 barlık boru besleme sisteminin eklenmesi gibi alt kalemlerde yatırımlar yapılması gerekecektir. Son

⁹ Örneğin; 5 yıl vadeli ve 2 yılı ödemesiz, yılda %6 faiz + %2 Libor faiz olmak üzere toplam %8 faizle, 6 aylık eşit taksitlerle toplam 410.120.387 TL'lik bir ödeme gerekeceği kolayca hesaplanabilir.

durumda bu yatırım maliyetinin güncel tutarlarla 125.133.500 TL'yi bulması beklenmektedir. Finansman maliyetleri¹⁰ de eklendiğinde bu tutar, **226.821.908 TL**'yi bulacaktır.

Yeni Yerleşimler için İhtiyaç Duyulacak Elektrik Altyapısı Maliyeti

Kanal İstanbul Proje alanına kurulacak yeni yerleşim yerleri için ihtiyaç duyulacak elektrik enerjisi beslenmesi amacı ile 435,55 GW'lık bir enerji dağıtım sistemi kurulması gerekecektir. Bu kapsamda indirici merkezler, yüksek gerilim kabloları, alçak gerilim kabloları gibi alt kalemlerde 725 102 910 TL tutarında bir yatırıma ihtiyaç duyulacağı hesaplanmıştır. Bu tutara finansman maliyetleri de eklendiğinde en iyimser tahminlere göre **910.669.666 TL**'lik bir maliyetin ortaya çıkacağı görülmektedir.

Yeni Yerleşimler için İhtiyaç Duyulacak İçme Suyu Altyapısı Maliyeti

Kanal İstanbul Proje alanına kurulacak yeni yerleşim yerleri için 494.290 aboneye içme suyu dağıtılması gerekecektir. Bu amaçla, saatte 221.991 m³ suyun sürekli olarak verileceği bir sistem inşa etmek gerekecektir. İhtiyaç duyulan sistem için; 16.683,30 km uzunluğunda boru döşenecek; 2 arıtma tesisi, 11 su deposu, 1239 km atık su kanalı, 7 adet atık su arıtma tesisi yapımı gerekecektir. Bu varsayımlara göre ihtiyaç duyulacak altyapının yatırım maliyeti 14.022.668.966 TL olarak hesaplanmıştır. Finansman maliyetleri de eklendiğinde bu tutar **17.668.562.998 TL** olmaktadır.

Görüldüğü gibi Kanal İstanbul Proje alanına kurulacak yeni yerleşim yerleri için gereken temel altyapı yatırımlarının en iyimser tahminlere göre **20.166.324.549 TL** olacağı görülmektedir.

---

¹⁰ Örneğin; 5 yıl vadeli ve 2 yılı ödemesiz, yılda %6 faiz + %2 Libor faiz olmak üzere toplam %8 faizle, 6 aylık eşit taksitlerle toplam 410.120.387 TL'lik bir ödeme gerekeceği kolayca hesaplanabilir.

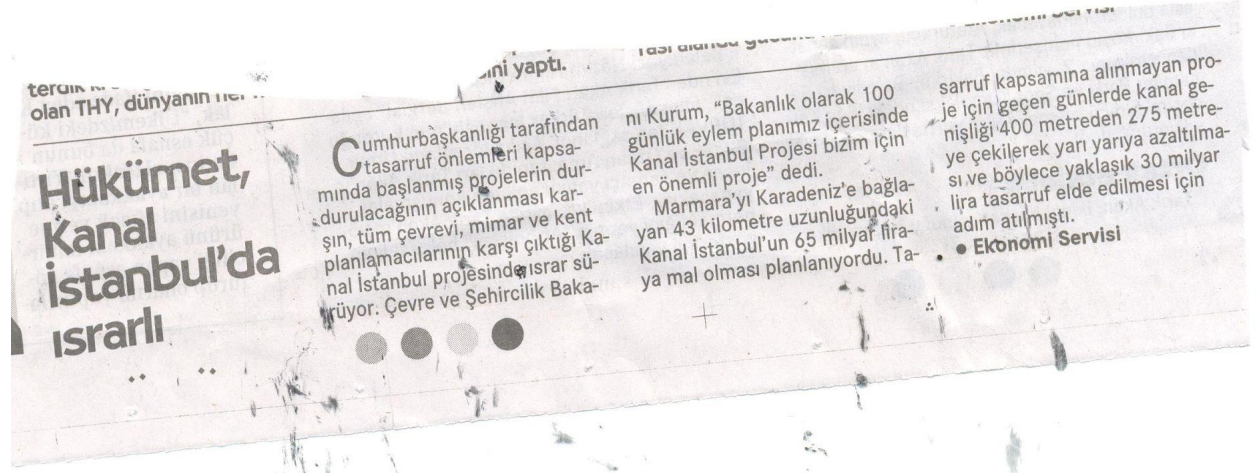
Sonuç

Halihazırda İstanbul kentinin devasa ulaşım sorunları gündemdedir. Buna kentsel dönüşümle ranta dayalı olarak ortaya çıkan yeni yerleşim yerlerinin de doğrudan etkisi dahil edildiğinde bu sorunun büyüme eğiliminde olduğu görülmektedir. Kanal İstanbul Projesi'yle gündeme gelen 1,2 milyonluk ilave nüfusla bu sorun, çözümsüzlük boyutuna taşınacaktır.

İstanbul'daki doğalgaz dağıtımının mevcut pratiğinde çeşitli darboğazlar ve yatırım yetersizlikleri göze çarpmaktadır. Kentsel dönüşüm projelerinde doğalgaz yatırımlarına yeterli ve gerekli eğilimlerin gösterilmediği de düşünüldüğünde, Kanal İstanbul Projesi'yle birlikte kentin bürüneceği yeni çehrede doğalgaz yatırımları, tedarik ve yatırım sorunlarının katlanarak büyüyeceği bir gerçek olarak karşımıza çıkacaktır.

Avrupa Yakası'ndaki içme suyu havzaları kanal dolayısıyla yok edileceğinden İstanbul'da su sorunu yakın gelecekte ülke ve kent gündemin başına oturacaktır. Ayrıca büyük boyutta içme suyu dağıtım şebekesi yatırımı ve elektrik enerjisi dağıtım sorunları oluşacaktır. Ayrıca ortaya çıkacak ilave kirleticilerle hava kalitesi düşecek ve azot oksit emisyonu artışıyla İstanbullular için kanser riski artacak, daha faydalı etkin ve tasarruflu kullanılması gereken doğalgazda savurganlık artacaktır. İçme suyu yetersiz kalacak, elektrik dağıtım yetersiz kalacaktır. Olası depremde can ve mal kaybı aşırı boyutlara varacaktır.

Ayrıca, doğal bir suyolu olan İstanbul Boğazı'nı köprü ve tünellerle geçmekle övünen merkezi yönetim, Kanal İstanbul girişimi ile yeni bir suyolu açarak kendi yaptıkları ile çelişkiye düşmektedir. Veya gereksiz rantı körüklemek istemektedir.

Kanal İstanbul vasıtasıyla İstanbul 'da çevre katliamı devam edecektir.

Devlet bu projeyi gerçekleştirmek için aşırı derecede yatırım sermayesine gereksinim duyacağından, hukukun güçsüzlere yardım ilkesinden tamamen vazgeçmeye ve ayrıcalıklıların korumaya mecbur kalacaktır. Bunun sonucunda mali sektörde başarısızlıklar yaşanacak, devlet çarkının işleyişinde verimsizlikler oluşacak, ulusal ve uluslararası krizler artacak, bunların çözümü zorlaşacaktır, Yatırımların Kanal İstanbul Projesine yönlendirilmesiyle, anamal üretimi duracak ve ülkeyi kat eden demiryolu yapımı işi rafa kaldırılacak, ülkede hüküm süren stagnasyon daha da ileri boyutlara varacak, sonunda tekrar kalkınmanın sözü bile edilemeyecektir.

Ayrıca altyapı yatırımlarının kurulum maliyetlerine, altyapıların işletilmesi ve sürdürülmesi maliyetlerini de eklemek gerekeceği açıktır.

Kanal İstanbul Projesi, bilimin sınırsız olanaklarına dayanmayan ve onu hiçe sayan, güvensizlik yaratan polemikleri ile kafa karıştıran bir projedir. Ekonomiyi ve kültürü teşvik etmeyen, kentimizin ve mücavir alanlarının plânlı gelişmesini önleyen, endüstrinin canlandırılmasını hedeflemeyen, yaşam kalitesini iyileştiremeyen, ana mallardan her yurttaşın pay almasını olanaklı yapmayan bir proje ile karşı karşıyayız.

Zamanımızın bilim ve teknolojisi bize atılımların en cüretkârını gerçekleştirebilme olanakları sunarken, bunun yerine, bu gibi projelerde birkaç müteahhidin sermayesine muhtaç olacağız. Bu proje ile yenilikçi işlere imza atma potansiyeline

sahip özel sektör girişimcilerinin desteklenmesi yerine birkaç yurtiçi, yurtdışı girişimciye sermaye transferi ile milyarlar heba edilecektir.

Kentin gelişimine katkı sunan ve sunmaya hazır, uzman ve çalışanların fikir ve deneyimlerinden yararlanmak yerine her aşamada dışlanması projedeki tutarsızlıkların savunulması gibi bir tuhafliğe yol açmaktadır. İstanbul'da yaşayan ve mesleklerini burada icra eden mühendisler, inşaatçılar ve işçiler, yavaş yavaş şekillenen gökdelen inşaatlarının yer seçimlerinde ve olası Kanal inşaatının fizibilitesi hakkında söz sahibi olamamaktadır. Bağımsız kanallardan, yalnızca kamu yararı amacıyla yapılan gönüllü önerileri ise ya dikkate alınmamakta ya da teknik ve ekonomi bilgisi yetersiz olanlar ön plâna çıkarılmaktadır..

Bilgi, mal ve hizmet üretimini çoğaltma yoluyla İstanbul'u ileriye taşımayı teşvik etmek yerine; Kanal İstanbul Projesi ile inşaat projelerinin finansmanı gündemde tutulmaktadır. Dünyadaki olumlu eğilimlerden yararlanmak için, kamusal enerjimizi yaratıcı sahalara yönlendirmemiz gerektiği açıktır. Kanal İstanbul İnşaatından ve açılacak yerleşim bölgelerinden elde edilecek gelirlerin hedeflenmesi bir vizyon sorunu olduğuna işaret etmektedir.

Ekler

EK-1. Gelecekte kentsel dönüşüm 22-Dış Anadolu güncel İETT Excel dosyası A-24 satırından aşağıya bakınız

EK-2. Kanal b. İETT emisyonu Excel dosyası

EK-3. 22-Dış Anadolu minibüs güncel Excel dosyası A24 satırından aşağıya bakınız

EK-4. Kanal b. Minibüs emisyonu

EK-5. Kentsel dönüşüm 22-Dış Anadolu güncel Otobüs AŞ Excel dosyası A-49 satırından aşağıya bakınız

EK-6. Otobüs AŞ emisyonu

EK-7. Otomobil 22-Dış Anadolu güncel Excel dosyasının A-23 satırından aşağıya bakınız

EK-8. Kanal b. Otomobil emisyonu

EK-9. 22- Dış Anadolu güncel ÖHO Excel dosyası A-23 satırından aşağıya bakınız

EK-10. Kanal b. ÖHO emisyonu

EK-11. 22-Dış Anadolu servis araçları güncel Excel dosyası A-23 satırından aşağısını inceleyiniz

EK-12. Kanal b. Servis araçları emisyonu

EK-13. Status quo olası raylı ulaşım hesapları

EK-14. Kanal b.' den metrobüsün ve raylı ulaşımın etkilenmesi 2. hesap

EK-15. Kanal b. Doğal gaz dağıtımı Excel dosyası A-1 ve A-2 satırlarını izleyiniz

EK-16. kanal bölgesinde ek araç adetleri

EK-17. acıbadem düşüm noktalarından sonra uzunluk ve çaplar